

ॐ
अन्वय क्रमः

वृजन्तं राम रामेति मधुरं मधुराक्षरम् Aug 2012.
आरुह्य कविताशाखां वन्दे वाल्मीकि कोकिलम् ॥

1. इक्ष्वाकुवंशप्रभवः ... Aug 2013, Aug 11, Feb 09,

नियतात्मा महावीर्यः द्युतिमान् द्युतिमान् वशी
इक्ष्वाकुवंशप्रभवः रामा नाम जनेः श्रुतः (आसीत्)।

2. ~~सः काममनवाप्यैव~~

~~सः वनमम् अन~~

2.1 तमे वंशजसम्पन्नं Feb 2014, Feb 13, Feb 10,

महीपतिः एवं जगुणसम्पन्नं सत्यपराक्रमं तं रामं
यौवराज्येन संयोजुं प्रीत्या रोच्यते ।

2.2 तस्याभिषेकसम्भारान्

अथ तस्य अभिषेकसम्भारान् दृष्ट्वा पूर्वं दत्तेवरा
भार्या देवी कैकयी रामस्य विवासनं भरतस्य
अभिषेचनं च (इति) वरम् रामम् अयाचत ।

3.1 स सत्यवचनाद्वापि Aug 2013

सत्यवचनात् धर्मपाशेन संयतः सः राजा दशरथः
प्रिये श्रुतं विवासयामास ।

3

classmate

Date

Page

3.2

स जगाम Aug 2013, Feb 09,

सः वीरः पितुः वचननिर्देशात् कैकेय्याः

प्रियकारणान् प्रतिज्ञाम् अनुपालयन् वनं जगाम ।

4.1

तं व्रजन्तं

विनयसम्पन्नः सुमित्रानन्दवर्धनः प्रियः श्रान्ता
लक्ष्मणाः श्लेष्मन्तं तं व्रजन्तम् अनुजगाम ।

4.2

रामस्य दयित्वा Feb-13, Aug 13,

रामस्य दयित्वा नित्यं प्राणसमा हिता भार्या सीता
अपि शशिनं रोहिणी यथा (तथा) रामम् अनुजगाम ।

शुद्धे
5.1

पौरं रनुगतो दूरं second half Feb 2014, Feb 09,

पौरः वित्रा दशरथेन च दूरम् अनुगतः

धर्मात्मा (रामः) शृङ्गवेरपुरे निषाद्याधिपतिं
प्रियं गृहम् आसाद्य गङ्गाकूले स्नानं व्यसजयित् ।

5.2

चित्रकूटमनुप्राप्य द्वावे half Feb 2014, Aug 12, Feb 11, Feb 10,

भरद्वाजस्य शासनात् चित्रकूटम् अनुप्राप्य

रम्यम् आवासथम् कृत्वा देवगन्धर्वसङ्काशाः

ते प्रयाः तत्र वने रममाणः सुखम् न्यवसन्

शिवः

6.1 चित्रकूटं गते

रामे चित्रकूटं गते पुत्रशोकानुरः राजा वशरथः
सुतं विलपन् स्वर्गं जगाम ।

6.2 गते तु तस्मिन्

तस्मिन् (दशरथे) गते तु वसिष्ठप्रमुखैः

द्विजैः राज्याय नियुज्यमानः महाबलः भरतः
राज्यं न रोच्यते ।

7. स जगाम वनं

रामवाक्यसादकः वीरः सा वनं जगाम ।

आर्यआवपुरस्कृतः सः गत्वा तु सत्यपराक्रमं

महात्मानं आतरे रामम् अयाचत ।

धर्मिनः त्वम् राव राजा (असि) इति (सा)

रात्रं वयः अश्रवीत् ।

8.1 रामोऽपि परमोदारः Feb 11,

परमोदारः सुमुखः सुमहायशाः महाबलः

रामोऽपि पितुः आदेशात् राज्यं न रोच्यते ।

(रामदाख्यानमाकृत्यै पठन् रामायणे नरः
सफुप्रपौत्रः सज्जनः प्रेत्य स्वर्गे महीयते)

classmate

Date

Page

8.2

पादुके चारुय Feb 2013, Feb 2010,

ततः भरताग्रजः अस्य राज्याय पादुके न्यासं

~~देवा~~ कृत्वा भरते पुनः पुनः निवर्तयामास ।

9.1

सः काममनवाप्यैव Feb 14, Feb 11,

सः कामम् अनवाप्य राव रामपादौ उपस्पृशन्

रामागमनकांक्षया नन्दिग्रामे राज्यम् अकरोत् ।

9.2

गते तु भरते

भरते गते तु श्रीमान् सत्यसन्धः जितेन्द्रियः रक्षिग्रः

रामः नगरस्य जनस्य च तत्र पुनः आगमनम्

मालक्ष्य दण्डकान् प्रविवेश ह ।

10.1

प्रविश्य तु

राजीवलोचनः रामः महारण्ये प्रविश्य राक्षसं विराद्यं

हत्वा शरभङ्गं सुतीक्ष्णम् अगस्त्यम्

अगस्त्यश्चातरे ये वदन्ति ।

10.2

अगस्त्यवचनाच्चैव = परमप्रीतः (रामः)

अगस्त्यवचनात् सेन्द्रं शरासनं खड्गम् अक्षयसायकं

तन्नी च जग्राह । Aug 2012, Aug 11,

ॐ
चौदुसमोको: (witty sayings)

- 1) How can I become second?
Feb-13, Aug-12, Feb-10, Feb-11
- 2) Parvathi watching sons fighting
- 3) Parvathi asks shiva to take to farming
- 4) Let me wash your lotus-feet.
- 5) Animals with tails are horses.
- 6) चरामः आकृशमः तरामः स्मरामः
Aug 2012
- 7) Read on. It will become clear later.
- 8) Monkey is provoked.
Aug-13, Feb-10
- 9) Astrologer, magician, doctor, witty saying skill
Aug-13
- 10) Can't read his own writing.
Feb-14

समस्या - Puzzle

classmate

Date 14/8/2014

Page

- 1) जौरी पतिवक्त्रं न वश्यानि
Feb 14, Feb 13
- 2) न तेन लिखितो (with humility) Feb-11
- 3) सर्वे अदुः यः धनसमीहया
- 4) राकोना = राकः ना Feb 10, Feb 09
- 5) लोकनाथः Aug 12, Feb-11
बहु व्रीहि समासः - लोकः नाथः यस्य सः
पण्डितपुरुषः - लोकानां नाथः
- 6) हुताशनश्चन्द्रनपङ्क शीतलः
- 7) केसरीयात्, केसरी इय - इयात्
Aug 13, Feb 13, Aug 11, Feb 10
- 8) किन्नरः, कडंम, कामितार्थप्रदा, किंशुकवत्
Aug 11
- 9) शतचन्द्रं नभस्तनम् Feb-14, Feb-11
- 10) दास्यामि = दासी आसी Aug-13

सुभाषितम्

- 1.1 आशायाः ये दासाः ते दासाः सर्वलोकस्य
आशा येषां दासी तेषां दासायते लोकः
Aug-11 Feb-11
- 1.2 साधूनाम् दर्शनं पुण्यं तीर्थभूताः हि साधवः ।
तीर्थं फलति कालेन सद्यः साधुसमागमः ॥
- 2.1 अङ्गं गलितं पलितं मुण्डं दशनविहीनं जातं तुण्डम् ।
वृद्धो ध्याति गृहीत्वा दण्डं तदपि न मुञ्चति आश्रयिणम् ॥
Feb-11
- 2.2 धनानि जीवितं चैव परार्थे प्राक्त उत्सृजेत् ।
सन्निमित्ते वरं त्यागा विनाशे नियते सति ॥
(प्राक्त धनानि जीवितं न स्व परार्थे उत्सृजेत्
विनाशे नियते सति, सन्निमित्ते त्यागा वरम् ॥)
Feb 09
- 3.1 लोकाद्येन प्रवक्ष्यामि यदुक्तं ग्रन्थकोटिभिः ।
परोपकारः पुण्याय पापाय परपीडनम् ॥
Feb 13, Aug 12

classmate

Date

Page

3.2

जलबिन्दु निपातेन क्रमशः पूर्यते घटः ।

सः हेतुः सर्वविद्यानां धर्मस्य च धनस्य च ॥

4.1

स्वभावं न नहति राव साधुः आपदुतः अपि सन्

कर्पूरः पावकं स्पृष्टः सौरभं लभते नराम् ॥

Aug 13

4.2

गुणेषु क्रियतां यत्नः किमातोषैः प्रयोजनम् ।

विक्रीयन्ते न घण्टाभिर्गावः क्षीरविवर्जिताः ॥

Feb 10

5.1

पद्माकरं दिनकरो किकचीकरोति

चन्द्रः विकासयति कैरवचक्रवालम् ।

नाशयति जलधरः अपि जलं ददाति

सन्तः स्वयं परहिते निहिताभियोगाः ॥

5.2 आरभन्ते अल्पमः राव अज्ञाः कामं व्यग्राः अवन्ति च
महारथाः कृताद्ययः निष्ठान्ति च निराकुलाः ॥

6.1 यदा किञ्चित् ज्ञाः अहं ज्ञः इव मदान्धः समभवम्
यदा सर्वज्ञः आस्मि इति अभवत् अवलिप्तम् मम मनः
यदा किञ्चित् किञ्चित् बुद्धजनसकाशात् अवगतम्
तदा मूर्खः आस्मि इति ज्वरः इव महः मे व्यपगतः ।

6.2 विपदि धैर्यम् अथ अभ्युदये क्षमा सदसि वाक्पटुता
युधि विक्रमः ।

यशसि च अभिरुचिः व्यसनं कृतौ प्रकृतिः सिद्धम्
हि महात्मनाम् ॥
Aug 12, Feb 09

7.1 रत्नैः महान्धैः कुक्कुः न देवा / न भेजिरे श्रीमविषेण श्रीनिम् ।
सुखां विना न प्रययुः विरमम् । न निश्चिन्ता कथं विरमन्ति व्यसः
Feb 13

7.2 पापान्निवारयति योजयते हिताय । गृह्यं विगूहति गृह्यान् प्रकटीकरोति
आपदुतं च न जहाति ददाति काले / सन्मित्रलक्षणमिदं प्रवदन्ति सन्तः ॥
Feb 10

8.1 लभेत सिक्तासु तैलमपि यत्नतः पीडयन्
पिबेद्य मृगान् पिबेकासु सलिलं पिपासादितः ।

कदाचित् अपि पर्यटन् शशविषाणमासादयेत्
न तु प्रतिनिविष्टमुखी जनचिन्तमासादयेत् ॥
Feb-14, Aug-11

8.2 व्याघ्रीव निष्ठान्ति जरा परि तर्जयन्ती
शेखाः च शत्रव इव प्रहरन्ति देहम् ।
आयुः परिभ्रवन्ति भिन्नघटादिवाभ्यः

लोकः तथा अपि अहितम् आचरन्ति इति चित्रम् ॥
Aug-13, Feb-10

9.1 त्यागो गृहो विचरतां वित्तं त्यागवतां गृहः ।
परस्परविरुद्धौ तु वित्तत्यागौ विदम्बना ॥
Feb-14, Feb-13, Aug-12

9.2 न सा सन्ना यत्र न सन्ति वृद्धाः
वृद्धा न ते ये न वदन्ति धर्मम् ।

धर्मः न वै यत्र च नास्ति सत्यम्

सत्यं न तद्यत्र दुर्लभानुविद्धम् ॥

10. गङ्गायन्ते दीषाः स्तुजनवदने दुर्जनमुखे
 गङ्गा दीषायन्ते तत्र इदम् अपि नो विस्मयप्रदम् ।
 महामेघः क्षारम् पिबति कुरुते वारि मधुरम्
 फणी क्षीरम् पीत्वा वमति गरलम् दुःसहतरम् ॥

10.2 वने अपि सिंहा मृगमांसभक्षिणः

बुभुक्षितं न रक्षन् तृणं चरन्ति ।

रावं कुलीना व्यसनाभिभूता

न नीचवर्माणि समाचरन्ति ॥

Feb 2014

4. अ. 1. Mahesh himself has come here today. PA E 3. 16

महेशः एव आगतवान् (अस्ति) अत्र अद्य ।

2. As he is earning, he spends well. PA E 3. 16

सः सम्पादयति व्ययीकरोति अपि ।

3. He writes with a beautiful pen. PA E 8. 14

सः सुन्दर्या लेखन्या लिखति ।

4. The minister delivered the speech. PA E 4. 16

मन्त्री भाषणं कृतवान् ।

5. When does the programme begin? PA E 4. 16

कार्यक्रमस्य आरम्भः कदा भवति ?

Aug 2013

1. Sanskrit must be spoken by all of us.

सर्वैः संस्कृतम् वदनीयम् ।

अं

classmate

Date

Page

2. Rama was writing in his book everyday with a pen.

प्रतिदिनं रामः स्वस्य पुस्तके लेखन्या (लिखितवान्) अस्ति ।
० स्वस्य पुस्तके लिखन् आसीत् ।

3. Where do gods live?

देवाः कुत्र निवसन्ति ?

4. Having seen the teacher, students get up.

अध्यापिकां दृष्ट्वा छात्राः उत्थिष्ठन्ति ।

5. Let it rain today. अद्य वृष्टिः भवतु । भवेत् ?
might

6. Dasharatha had four sons and three wives.

दशरथस्य चत्वारः पुत्राः तिस्रः पत्न्यः आसन् ।

Feb 2013

Aug 2011

1. Let truth be spoken by all.

सर्वैः सत्यं वक्तव्यम् / वक्तव्यम् । → should speak

2. May Ganesha give knowledge.

गणेशः ज्ञानं दद्यात् ।

सर्वैः सत्यं उच्यताम् । (कर्मणी लोचु)

3. Teacher was saluted by students. तत् प्रत्ययः

~~अध्यापकः~~ अध्यापकः अलम्बयते (अ) नतः

4. Girl will certainly go to the temple.

बालिका मन्दिरं गमिष्यति श्व ।

~~Aug 2011~~ 5. The thief was caught by policeman.

आरक्षकेन चोरः गृहीतः ।

Aug 2011

Feb 2013

1. Plenty of water might flow in the river. P.A.E. 4.20

नद्यां बहुजलं प्रवहेत् ।

2. ~~Let~~ All must follow the rule.

सर्वे नियमं पालयेत् । सर्वैः नियमः पालनीयः ।

5. The teacher must teach the lesson.

अध्यापकेन पाठः पाठनीयः ।

Feb 2010

classmate

Date

Page

1. Maternal uncle may come to our house.

Aug 2011. मातुलः अरमाकं गृहम् आगच्छेत् ।

2. Maid servant washed the utensils.

कर्मकरी पात्राणि प्रक्षालितवती ।

3. Rama will certainly go to the city.

रामः नगरं गमिष्यति श्व ।

4. Devotees should observe silence.

P.A.E. 9 5

भक्तैः मौनम् आचरणीयम् । भक्ताः मौनम् आचरेयुः ।

Feb 2009

1. There are many thorns on the way.

P.A.E. 1.24

~~प्राग्~~ मार्गे बहूनि कण्डुकानि सन्ति । (अनेकानि)

2. There are tall trees in the garden.

उद्याने उन्नताः वृक्षाः सन्ति ।

P.A.E. 1.24

3. Wild animals roam in the forest. PA ६. 1.7

अरण्यपशवः अरण्ये अट्टन्ति + विक्रान्ति ।
कुराः मृगाः

4. There are six temples in the city. PA ६. ५
नगरे षट् मन्दिराणि सन्ति ।

5. Let them go home. PA ६. ६

तैः गृहं गमयन्तम् ।

1.

पूर्वं भोजराजः धारानगरं पालयति स्म ।

(PA ६. 16)

Formerly, King Bhoja was ruling
a city called Dhārā.

2.

बालकस्य क्षीरे इच्छा राव नास्ति ।

The boy does not ~~like~~ ^{have} ~~like~~ ^{liking} itself for milk.

3.

लवकुशौ सूर्यचन्द्राविव शोभेते ।

Lava and Kusha shine like sun and moon.

4.

अहं कटुवचनं न इच्छामि ।

I do not like harsh words.

5.

उत्तमानि रत्नानि चित्राणि भवान् कुत्र क्रीतवान्?

Where did you buy these good pictures?

Aug 2013

1.

गजः इव मदोन्धः समभवम् । सम + अभवम्

I became ^{blind with pride} ~~inflated~~ like an elephant.

PA ६. 7

2.

कर्मकरैः प्रकोष्ठाः मार्जिताः ।

The rooms were broomed by the servants.

3.

आपणिकः त्रिभिः रूप्यकैः विक्रीतवान् ।

The shop keeper sold it for 3 rupees.

Aug 2011

4. शौर्यरहिता नीतिः प्रयोजनाय न भवति ।

A policy without valour is of no use.

5. भवता लेखन्यः नीयन्ते ।

The pens are taken by you.

6. भवती शारिकाः क्षालयति ।

You are washing the sarees.

Feb 2013

1. कंपमानेभ्यः वृक्षेभ्यः फलानि पतितानि ।

The fruits ~~fell~~ ^{fall} from the shaking trees.

2. तस्य वस्त्राणि शुभ्राणि स्वच्छानि च सन्ति ।

His clothes are white and clean.

3. माता शाकेन व्यञ्जनं करोति ।

Mother ~~is~~ ^{is} preparing curry with the vegetables.

4. रजकः तडागे मलिनानि वस्त्राणि क्षालयति ।

The washerman ~~is~~ ^{is} washing dirty clothes in the pond.

5. तया रङ्गवल्ली लिख्यताम् ।

Let the decorative floor ^{painting} ~~be~~ ^{be} drawn by her.

rangoli

1. मातुलः अस्माकं गृहम् आगच्छेत् ।

Feb 2010 Maternal uncle may come to our house.

2. शुकैः गृहं रक्ष्यताम् । ^{at} ~~the~~ ^{be} ~~house~~ ^{protected} by the dogs.

3. मुकुन्देन जलं पातयम् । Water ^{should} ~~be~~ ^{be} drunk by Mukund.

4. मम समीपे धनं नस्ति ख । ^{certainly} ~~do~~ ^{do} not have any money ~~any~~ ;

5. कैलासे देवाः गन्धर्वाः च निवसन्ति ।

The devas and gandharvas (ie the gods and the celestial beings) reside in kailasa.

Feb 2010

1. सप्तानां मातानां विक्रयेण सः प्रभूतं धनं सम्पादितवान् ।
He earned ^{a lot of} ~~huge~~ money by selling seven ~~parlands~~ ^{parlands}.

2. तीक्ष्णया चुरिकया कर्तनसमये जागरुकः भव । ^{PAE 25}

Be alert while cutting using a sharp knife.

3. छात्राः परस्वः प्रवासं कुर्युः । ^{PAE 4 2}

~~Let~~ The students ^{might} ~~go~~ ^{go} on a tour the day after tomorrow.

4. भवानी शारिकां स्वीकृतवती । Bhavani ~~took~~ ^{accepted} the sarees.

5. त्वं मातापितरौ सेवेयाः ।
 you shall serve your parents !

Feb 2009

1. शुकः मधुराणि फलानि खादति ।
 The parrots are eating the sweet fruits.
2. वयं क्वः नाटकं पश्येम ।
 We might watch a drama tomorrow.
3. गृहे अहम् अस्मि इति सः अवदत् ।
 He said, "I am in the house".
4. विदर्भदेशस्य राजा भोजः । इन्दुमती तस्य अनुजा ।
 Bhoja was the king of Vidharbha.
 His ~~son~~ younger sister was Indumati.
5. दिलीपः भार्यया सह वनम् अगच्छत् ।
 Dilipa went to the forest along with his wife.

1. कार्यणां कर्मणा पारं यो गच्छति स बुद्धिमान् ।
 Feb 2010 Feb 2009 Feb 2011
2. आत्मस्य हि मनुष्याणां शरीरस्यो महान् रिपुः ।
 Aug 2011 Aug 2012
3. नियतो यत्र धर्मो वै तमशङ्कः समाचरे ।
 Aug 2011 Aug 2012
4. मनस्वी कायथिः न गणयति दुःखं न च सुखम् ।
 Aug 2013 Aug 2012
5. बहुविधनास्तु सदा कल्याणसिद्धयः ।
 Feb 2010 Feb 2011
6. गृहीत इव केशेषु मृत्युना धर्ममाचरेत् ।
 Aug 2013 Feb 2009
7. अन्तर्गतमप्युहति पण्डितो जनः ।
 रम
8. अल्पक्षरसङ्गीयं यः कथयति निश्चितं स खलु वाग्मी ।
 Feb 2014 Feb 2011
9. इन्द्रोऽपि लघुतां याति स्वयं प्रख्यापितं गुरुः ।
 Feb 2014 Feb 2013 Feb 2009
10. तस्य तदेव मधुरं यस्य मनो यत्र संलग्नम् ।
 Feb 2013 Aug 2011
11. आपदि स्फुरति प्रज्ञा यस्य धीरः स खलु हि ।
 Aug 2013 Feb 2010 Aug 2012
12. योग्यत्वाद् यः स्मृतकर्पो निरपायः स सर्वथा ।
 Feb 2014, Feb 2013

18/3/14

ॐ

Match the following

Feb 2014

(Answer)

1. रक्षयताम्

लिङ् लकारः

भवेत्

2. अनुत्थम्

लट् लकारः

वर्द्धयते

3. भवेत्

लिङ् लकारः

अनुत्थम्

4. विद्यते

लोट् लकारः

रक्षयताम्

5. वर्द्धयते

लट् लकारः

विद्यते

Aug 2013

1. दीर्घेण

तथैव

तथा + इव

2. आगत्य

तथैव

तथा + एव

3. रक्षित्वा

तयबन्तः

आगत्य

4. उत्तमया

कमुबन्तः

—

5. तथा + एव

लेखन्या

उत्तमया

6. तथा + इव

दण्डेन

दीर्घेण

7.

कवान्तः

रक्षित्वा

ॐ

Feb 2013

classmate

Date 18/3/2014

Page

(Answer)

1.

वदेत्

शानच् प्रत्ययः

वन्दमानः

2.

वन्दमानः

स्त्रीलिङ्गम्

नासिका

3.

कुत्र

लिङ् लकारः

वन्देत्

4.

रमाः

अन्यथम्

कुत्र

5.

नासिका

स्त्रीलिङ्गः द्वितीयाव्यक्तिः

रमाः

Aug 2011

1.

उन्नतात्

करणीया

लोकसेवा

2.

गन्तव्यम्

पठनीयानि

पुस्तकानि

3.

यणसन्धिः

लिङ् लकारः

वर्तमानकालः

4.

उदारस्य

वृक्षात्

उन्नतात्

5.

रघुवंशः

वृद्धिसन्धिः

दिव्योपधम्

6.

वर्तमानकालः

कर्तृप्रयोगः

रामः पाठं पठति

7.

दिव्योपधम्

तथैव

गन्तव्यम्

8.

रामः पाठं पठति

इत्यपि

यणसन्धिः

9.

लोकसेवा

जनस्य

उदारस्य

10.

पुस्तकानि

कालिकासः

रघुवंशः

अतः → परश्मै - शक्तु
 आनि → आत्मीन - शानच
 Feb 2010

1. गन्तव्यम् पुरणप्रत्ययान्तः षष्ठी
2. षष्ठी शरीरावयवः कशेरुकम्
3. पास्यति तव्यदन्तः गन्तव्यम्
4. षष्ठीः लृट् लकारः पास्यति
5. नायकः सङ्ख्या षष्ठीः
6. कशेरुकम् यान्तवान्तादेशसन्धिः नायकः

1. पावकः कामधेनुः नन्दिनी
2. तिष्ठति लता दीर्घा
3. पातव्यम् अग्निः पावकः
4. नीयते रुधास्यति तिष्ठति
5. नन्दिनी कर्मणि नीयते
6. दीर्घा तव्यदन्तः पातव्यम्

- Aug 2013 1. अकरोत् - कृतम् ; अपश्यत् - दृष्टम् (?)
 2. पठति - पठन्ति ; वदति - वदन्ति (बहु)
 3. अर्चति - समर्च्य ; इक्षते - प्रतीक्ष्य (ल्यप्)
 4. लिखति - लेखितुम् ; सूचयति - सूचयितुम् (कृतम्)
 5. नयति - नीयते ; शङ्कते - शङ्क्यते (कर्मणि)
 6. धावति - धाविष्यति ; जिघ्रति - जिघ्रास्यति (अविष्)
 Feb 2013 1. पठति - पठिष्यति ; लिखति - लेखिष्यति (अविष्)
 2. करोति - क्रियते ; जानाति - ज्ञायते (कर्मणि)
 3. फलानि - फली ; शाटिकाः - तिस्रः (पूरण)
 4. अस्ति - भूयते ; भवति - भूयते (कर्मणि)
 5. वर्धति - वर्धमानः ; नयति - नयमानः (शानच्)
 Feb 2009 1. करोति - क्रियते ; पिबति - पीयते (कर्मणि)
 2. पठति - अपठत् ; वन्दते - अवन्दत (आत्/भूत)
 3. पञ्च - पञ्चमी ; चतुर्दश - चतुर्दशी (स्त्री/पूरण)
 4. वदति - वदेत् ; सेवते - सेवेत (आत्/विधिलिङ्)

Feb 2011

2. ई Sandhi

1. विद्यालयः = विद्या + आलयः (आ+आ=आ)

सवर्णदीर्घ सन्धिः

2. परोपकारः = पर + उपकारः (अ+उ=ओ)

उकृण सन्धिः

3. राक्केकम् = राक्क + राकम् (अ+रा=रो)

वृद्धि सन्धिः

4. इत्यस्ति = इति + अस्ति (इ+अ=य)

यण् सन्धिः

5. सर्वेऽवदन् = सर्वे + अवदन् (रा+अ=राऽ)

पूर्व रूप सन्धिः

6. मयूरोऽनृत्यन् = मयूरो + अनृत्यन् (ओ+अ=ओऽ)

पूर्व रूप सन्धिः

1. गृहयासीत् = गृहे + आसीत् (रा+आ=अया)

यान्तवान्तादेश सन्धिः

8. देवाविति = देवौ + इति (औ+इ=आवि)

यान्तवान्तादेश सन्धिः

3. अ. 1. पिता + इति = पितेति (आ+इ=रा) उकृण सन्धिः

2. नव + औषधम् = नवौषधम् (अ+औ=औ) वृद्धि सन्धिः

3. दैत्य + आरिः = दैत्यारिः (अ+अ=आ) सवर्णदीर्घ सन्धिः

4. जननी + अवदत् = जनन्यवदत् (ई+अ=य)

यण् सन्धिः

5. नारदो + अपि = नारदोऽपि (ओ+अ=ओऽ) पूर्वरूप सन्धिः

6. नौ + आकः = नायकः (औ+अ=आय) यान्तवान्तादेश सन्धिः

7. पुरुषो + अन्यः = पुरुषोऽन्यः (ओ+अ=ओऽ) पूर्वरूप सन्धिः

8. स्थूलौ + रात्रौ = स्थूलावेतौ (औ+रा=आवे) यान्तवान्तादेश सन्धिः

4. अ 1. Maternal uncle may come to our house.

मातुलः अस्माकं गृहम् आगच्छेत् ।

2. Money is stolen by the thief. (चुर = चोरयति)

छोरेन धनम् चुर्यते ।

3. The rich person might give ten rupees. (निर्दि.)

धनिकः दशरूपयकानि दद्यात् ।

4. Kanya will be written by me.

मया कान्यं लिख्यते ।

5. We shall buy the things.

वयं वस्तूनि क्रीयिष्याम ।

उ. 1. पञ्चमी / पञ्चमा 2. पञ्चदशी / पञ्चदशा

3. शततमा / शततमी 4. अष्टादशी / अष्टादशतमी

5. चतुर्थी / चतुर्था

1. बालिकाः लेखनीः पातितवत्यः ।

The girls dropped the pens.

2. चत्वारि फलानि वृक्षात् पतितानि ।

Four fruits fell from the tree.

3. सकलस्य प्रपञ्चस्य सृष्टिकर्ता परमात्मा ।

The Supreme Being is the creator of the entire universe (world).

4. बालकेन फलं खादनीयम् ।

The fruit should be eaten by the boy.

5. वसन्तऋतौ सर्वत्र फुलपिकासः दृश्यते ।

In the spring season, everywhere ^{blossoming} blooming of flower is seen.

Aug 2012

5. अ. 1. महात्मनां वचांसि श्रोतव्यानि ।

The words of great men should be heard.

2. आकाशात् नक्षत्राणि कदा ध्रुविष्यन्ति इति कौऽपि न ज्ञाति ।

No one knows when the stars will fall from the sky.

3. मया संस्कृतस्य सेवा करणीया ।

~~I should do~~ Service for Sanskrit.

~~Service~~ should be done by me.

4.

4. वर्धमानान् वृक्षान् दृष्ट्वा वयं नितरां सन्तुष्टाः ।

We ~~was~~ felt very happy after seeing the growing trees.

5. उक्तं शिष्यैः श्रोतव्यम् ।

The words spoken by the teacher should be listened by the students.

अ. 1. Let us do our work today itself.

अस्माकं कार्यम् अद्य एव कुर्याम ।

अ

classmate

Date

Page

2. King felt very happy after listening to soldiers' words.

सैनिकस्य वचनं श्रुत्वा नृपः नितरां सन्तुष्टः अभवत् ।
वचनं

3. We saw crocodiles which were in water.

जले आसन् मकरान् वयं अपश्याम ।
(शतृ)

4. Let him celebrate his birthday by wearing new dress.

नूतनानि वस्त्राणि धरन् सः स्वस्य जन्मदिनोत्सवाचरणं
जन्मदिनोत्सवाचरणं करोतु ।

6 अ. 1. अपिषत् = पा; अपश्यत् = दृश

2. कुर्यात् = लिङ्; जानीहि = लोट् (त्वम्)

3. भवति = भूयते; (कर्मणि लट्) नयति - नीयते;

4. नर्तक्यः - चतस्रः; मन्त्राः - चत्वारः;

5. त्वापि - सवर्णदीर्घ; अन्तः - अद्यैव - वृद्धि सन्धिः;

5. My name contains 3 letters. मम नाम त्रीणि अक्षरैः

मम नामनि त्रीणि अक्षराणि सन्ति । युक्तम् आस्ति, PAE2-4

अक्षरत्रयम् आस्ति, (नामनि) त्रीणि

3. उ. 1. लभेत शतप्रत्ययः पीडयन्
 2. पीडयन् लभेत्सकलिङ्गम् शिरः
 3. हि लिङ्गकारः लभेत
 4. सखीः अण्ययम् हि
 5. शिरः स्त्रीलिङ्गः द्वितीयाविभक्तिः सखीः

(शिरः
प्रायः
प्रायः)

- ई 1. महर्षिः = महा + ऋषिः ऋण सन्धिः
 आ + ऋ = अर्
 2. अस्तीति = अस्ति + इति सुवर्णदीर्घ सन्धिः
 इ + इ = ई
 3. सूर्यचन्द्राविव = सूर्यचन्द्रौ + इव
 औ + इ = आव + इ चान्तवान्तादेश सन्धिः
 4. वेत्स्यति = न + इत्स्यति ऋण सन्धिः
 अ + इ = ए
 5. तेष्वेकः = तेषु + राक्कः यण सन्धिः
 उ + ए = वे
 6. सदैव = सदा + राव वृद्धि सन्धिः
 आ + रा = रा

Change the voice

Feb 2014

classmate

Date 26/3/14

Page

1. जनाः नाटकानि अलिखन् । (लङ्) 1:2:1

जनैः नाटकानि अलिख्यन्ति । 3:1:1

2. रक्षकेण गृहाणि रक्षयन्ताम् । (लोट्) 3:1:1

रक्षकः गृहाणि रक्षन्ति । 1:2:1

3. तैः कार्यक्रमः इक्ष्यते । (Atmanepadi)

ते कार्यक्रमम् इक्ष्यन्ते ।

4. शिष्यः पिबति । शिष्येन पीयते ।

5. सुन्दर्या नृत्यते । सुन्दरी नृत्यति ।

Aug 2013

1. बालेन दधः दृश्यते । बालः दधीः पश्यति ।

2. भक्ताः देवं वन्दन्ते । भक्तैः देवः वन्द्यते ।

3. वयं पाठं पठितवन्तः । अस्माभिः पाठः पठितः ।

4. सैनिकाः देशं रक्षन्ति । सैनिकैः देशः रक्ष्यते ।

Feb 2013

1. वैद्यः अस्वस्थान् परिशीलितवान् । PA 6-2

वैद्येन अस्वस्थाः परिशीलिताः ।

2. माधव्या फुष्पाणि आनीतानि । PA 6-2

माधवी फुष्पाणि आनीतवती ।

3. वयम् उपविशेम । अस्माभिः ~~अपेक्ष्यते~~ (लिङ्) उपवेष्टव्यम् ।

4. भृकुन्देन जलं पातव्यम् ।

भृकुन्दः जलं पिबेत् ।

5. भवान् कथां वदेत् । PA 9-4

भवता कथा वक्तव्या ।

1. कविः पद्यानि पठति । ^{Aug 2012} कविना पद्यानि पठ्यन्ते ।

2. त्वं कदा हससि? त्वया कदा हस्यते?

3. अस्माभिः पर्वताः दृष्टाः । वयं पर्वतान् दृष्टवन्तः ।

4. भवता भोजनं कर्तव्यम् । भवान् भोजनं कुर्यात् ।

5. तया अर्थः ज्ञातः । सा अर्थं ज्ञातवती ।

3

Feb 2011

classmate

Date 25/3/2014

Page

1. मया कार्यं क्रियते । अहं कार्यं करोमि ।

2. बालकाः श्लोकं पठन्ति । बालकैः श्लोकः पठ्यते ।

3. अर्चकः देवान् पूजयति । अर्चकेन देवाः पूज्यन्ते ।

4. बालेन द्रव्यः अदृश्यते । बालः द्रवीः अपश्यत् ।

5. छात्रेण गृहपाठाः लिख्यन्ताम् । (लोट्)

छात्रः गृहपाठान् लिखन्तु ।

6. सेवकेन सचिवकाः नीयन्ते । (फिलस्)

सेवकः सचिवकाः नयति ।

Feb 2010

1. भक्ताः मन्दिरम् अगच्छन् ।

भक्तैः मन्दिरम् अगच्छ्यते ।

2. नृपः प्रजाः रक्षति । (लोट्)

नृपेण प्रजाः रक्ष्यन्ताम् ।

3. मया पुत्रको पद्वाने ।

अहं पुरुषं त्वं पठामि ।

4. अचक्रः देवः आचिंतवान् ।

अर्चकेन देवः अर्चितः ।

५. भगिन्यः सत्कारं कृतवत्यः ।

अग्निनीध्रिः सत्कारः कृतः । ई ~~सत्कारः~~ ~~सत्कारः~~ ^{Hospitality} ₹

6. अस्माभिः उपवेष्टव्यम् । वयम् उपविशामः ॥

1. अहं मन्दिरं गच्छामि । ^{Feb 2009} मङ्गल मन्दिरं गच्छामि ।

2. धनिकः धनं दत्तवान् । धनिकेन धनं दत्तम् ।

3. नया आषणं क्रियते। सा आषणं करोति।

4. नैः फमालि खादवनाम् । नैः फमालि खादवनाम् ।

5. बालिका: उत्तराणि अलिखन् । बालकैः उत्तराणि अलिख्यन्त ।

6. किं कुत्र गच्छसि? त्वया कुत्र गम्यते?

Change the number

Aug 2013

classmate

Date _____

Page

1.	મુરુખા નેચા નિશિતઃ । મુરુખિઃ નેચા નિશિતઃ નેચા નિશિતાઃ
----	--

2. छात्राः गीतं गायन्तु । छात्रः गीतं गायन्तु ।

૩. વિદ્યાર્થિન્યા : ગૃહ પાઠા : નિશ્ચયને ।

* વિદ્યાર્થીની થિ; 'ડરહામ' નિશ્ચયે

4. शिक्षिका स्व! पाठ्यिष्यनि।

શિક્ષિકા: સ્વ. પાઠ્યિયજી ।

Aug 2012	
1.	विमानं विदेशम् अगच्छत् । विमानानि विदेशम् अगच्छन्त ।

2. नदी सतत प्रवहति । नदी यः सतत प्रवहति ।

3. गुरु! वामं स्मरामि । गुरुवः वामं स्मरामहे ।

4. सा विनोदप्रसादः स्मृतवती ।

ना: विनोदप्रसङ्गः स्मृतवत्यः ।

६ मम धर्ती कुत्रापि पतिता ।

अस्माकम् धर्मो दयः कुत्रापि पतिताः ।

Feb 2010

1. बालकेन पाठः पठ्यते । बालकैः पाठः पठ्यते ।
2. छात्रः गीतं गायन् । छात्राः गीतं गायन् ।
3. मया कलम अखाद्यत । आस्माभिः कलम अखाद्यन्त ।
4. शिक्षकः छात्रं वदति । शिक्षकाः छात्रं वदन्ति ।

Feb 2009

1. बालकेन कलं खादितम् ।
बालकैः कलं खादितम् । कलानि खादितानि ।
2. महिला पात्रं क्षालयन् ।
महिलाः पात्रं क्षालयन् ।
3. शिक्षकः धनम् अयाचत ।
शिक्षकाः धनम् अयाचन्त ।
4. छात्रः संस्कृतम् अपठत् ।
छात्राः संस्कृतम् अपठन् ।

अं

परिचयः-1/2

विशेषणम्

classmate

Date 13/4/2014

Page

नील, उन्नत, चक्र, सुन्दर, कातर - scared
मतिन - busy, उत्तम, उदार - generous
विद्येय - obedient, समीचीन, पण्डित,
क्रूर - wild/cruel, दुष्ट, दीर्घ, अनेक,
दक्ष - wise/diligent अलस - lazy, बहु
विनीत - well behaved उदयमान, दृढकाय -
well built, श्वेत - white, विशाल - spacious,
श्रेष्ठ, मधुर, वीर, असहायक - helpless
विनयशील, ~~लघु~~ लघु - light weight, नूतन - new
उत्तीर्ण - pass, कठिन - harsh/hard, सर्व
शकल, सुदूर - very far away, भयङ्कर - terrifying
महत, समग्र, पक्क - ripe, तीक्ष्ण - sharp
आधुनिक - modern आत्मीय - intimate अभिवृद्धिशील
prosperity